

LITURGIJSKA DUHOVNOST

Najprije ponovimo (a dobro je ponavljati ono što se brzo zaboravlja) ponovljeno u prvom članku SB-e br. 1/85. da treba „govoriti o potrebi drugoga liturgijskog pokreta u Crkvi, koji bi uzeo za svrhu da duhovno usvoji i primijenjeni obnovljene vanjske forme liturgije”.

Drugi vatikanski sabor je konstitucijom „*Sacrosanctum Concilium*” izglasao zakon o obnovi liturgije. Nakon Sabora kompetentne ustanove dadoše smjernice i upute, složište tekstove i potrebne rubrike te objelodaniše službena tipska izdanja liturgijskih knjiga. Biskupske se konferencije pobrinuše za izdanja njihovih solidnih prijevoda. Pastoralno svećenstvo sve to nabavi i potruđi se da sve što bolje provede u djelo.

Ako je činjenica da se „svuda po svijetu čuje glas kako bi svakako trebalo liturgijsku obnovu mnogo više unijeti u pamet i srca” Božjeg naroda (voditelja i vođenih), a nema opravdanog razloga da sumnjamo u tvrdnju kompetentnog autora gore spomenutog članka iz SB, ta nam činjenica daje za pravo da ustvrdimo da se još uvijek nije „zavezlo na dublje”, na pučinu da još uvijek lovimo u plićaku. Loveći u plićaku, sasvim se pravilno mogu izvesti sve one radnje ribarskog zanata, koje se izvode i kad se zaveže na dubinu. Međutim, nada u ulov i sam ulov veoma su različiti.

Iako ne smijemo uopćavati, jer se negdje odmah na početku zavezlo na dubinu i ostvario se dobar ulov, ipak je činjenica da se u većini slučajeva ostalo na usvajanju novih načina izvođenja obreda i tako, i u obnovljenoj liturgiji, nažalost, dalo za pravo onima, koji bi djelovanje Crkve željeli svesti na pružanje obrednih usluga. Zavezlo se na pučinu i ostvario se dobar ulov u onim crkvenim zajednicama, u kojima su izvršene odgovarajuće pripreme, gdje se pravovremeno shvatila važnost znaka vremena i gdje se smoglo dovoljno volje i hrabrosti da se skoči u taj od Duha uzgibani ribnjak. Sigurno je da namjera Sabora nije bila samo da promijeni način izvođenja obredâ i da tako udovolji, djelomično, mentalitetu današnjeg čovjeka, koji stalno traži promjene. Nije nam nepoznato da je Drugi vatikanski sabor bio prvenstveno pastoralan pa se, u pogledu liturgije, u tom smislu i pravcu i izrazio tražeći da se liturgija obnovi kako bi Božji narod mogao u njoj sudjelovati svjesno, aktivno i plodonosno. Aktivnost se, izgleda, provela i provodi u djelo u punom smislu te riječi. Ponegdje se, možda, pošlo i preko željenog i planiranog. Ali u svjesnosti i plodonosnosti podosta, čini se, zaostajemo. A nije to baš ni za čuđenje! Ta, današnji čovjek općenito živi na površini i lovi u plićaku. A nije velik broj onih, koji se ne boje poniranja, odnosno koji hrabro zaranjaju u dubine životnih pitanja uopće.

Međutim, nas liturgijska obnova, odnosno obnovljena liturgija, a to je Isus preko pastira svoje Crkve, zove baš da zavezemo na pučinu, da liturgiju posvijee-

stimo i odjelotvorimo; da je unesemo u pameti i srca pa onda po njoj, s njom i u njoj živimo i uživamo. Inače se izlažemo sigurnoj opasnosti da nam liturgija, nakon prvih oduševljenja, koja su posljedica, posebno kod mladih, svake privlačne novosti, postane iznova, poput pretkoncilske, dosadna, odbojna i zamorna.

Iskustvo pokazuje i dokazuje da se čovjek više povodi za srcem nego za pamću. A naše je srce prezahtjevno da bi se smirilo i zadovoljilo oblicima bez sadržaja pa taman ti oblici bili ne znam kako lijepi i raznoliki. Liturgija pak, sama u sebi, posjeduje jedno i drugo. Međutim, ako se i pod najsavršenijom formom ne vidi, ne dotakne, ne iskusi sadržaj, sve se brzo i lako odbaci.

Liturgija nije predstava koja časovito zagolica i drži u napetosti određene površinske moći ljudske duše. Mogli bismo je, doduše, u određenom smislu nazvati i predstavom, ali predstavom, kojoj je cilj da gledaoca posve zahvati u svoje zbivanje, da gledaoca pretvori u dionika; da mu srce ispuni i zadovolji, da ga životno osposobi i obaveže. Jer u toj se predstavi odvija najstvarnija stvarnost vremena i vječnosti i jer je prvotna i zadnja namjera redatelja, koji je ujedno i glavni glumac predstave, upravo ova: životno zahvatiti prisutnika, ispuniti, barem u sigurnoj nadi, čežnje srca njegova te ga tako oduševiti za zauzimanje u privođenju drugih — braće lualica u kolo sreće.

Ljudsko se srce daje zavesti i prividnostima, ali čim se osjeti prevarenim, napušta privid i traži dalje. Kršćanska liturgija posjeduje sve što je ljudskom srcu potrebno za smirenje. Barem u utemeljenoj nadi, kako već napomenusmo, koja ne postiđuje. Jer tu su dokazi iz prošlosti (Bog dobri i vjerni u svojim svetima); tu su svjedoci sadašnjeg časa (Crkva u hodu oslonjena na vjeru, nadu i ljubav) te jamstva budućih dobara (Božja Riječ iz Starog i Novog zavjeta). Nužno je samo hrabro i odlučno zavesti na pučinu; susresti se sa stvarnostima, koje nam liturgija nudi; dati se, s potpunim pouzdanjem, bezrezervno zahvatiti. Sv. Augustin reče općenito za kršćanski život, a mi smijemo njegove riječi parafrazirajući primijeniti i na ovaj, bitni dio kršćanskog života: ako su toliki i toliki u liturgiji mogli naći sve ono što im srcu treba, zar moje srce, kao i sva druga srca, nije stvorio isti Bog? Zar ima temelja strah da bih se mogao razočarati baš ja, ako prije mene nije bilo takvog slučaja? Ovdje vrijedi ona iz himna u čast Imenu Isusu: „Govoriti je uzalud, badava peru cio trud: Tko kuša, taj tek pravo zna!”

Pokušajmo, dakle, služeći se svjedočanstvom same Riječi kao i svjedočanstvima naših prethodnika i suvremenika zaći u sadržaj liturgije, u onaj njezin duhovni dio, da bismo je zavoljeli, unijeli u pameti i srca te, radosni zbog našašća dosada za nas zakopanog blaga, da bismo to blago obilato koristili u svagdanjem životu i pokušali i braću učiniti dionicima te svoje radosti.

(Nastavit će se)